

Grudniowe Hity Czytelni Naukowej

Co pani zbiera? - nieoczywiste przedmioty do kolekcjonowania

Obecnie Polacy zbierają przede wszystkim magnesy na lodówkę – to sprawa oczywista. Kiedyś zbierało się kolorowe puszki po napojach i ładne pudełka po słodyczach czy kosmetykach. Z dumą wystawialiśmy te zbiory na meblościankach. Jednak kolekcjonować można niemal wszystko. Jak twierdził Goethe „kolekcjonerzy to ludzie szczęśliwi”. Poznajmy zatem 7 ciekawych kobiet i ich nietypowe panoptikum – syrenki, etykiety zapalek, papierowe ludziki, biżuteria kostiumowa, bombki z motywami kulinarnymi i wiele innych. Oglądając ich skarby, uśmiecham się do początków mojej zbieraniny z dzieciństwa, która trwa do dzisiaj.

Co pani zbiera? / Grażyna Saniuk // Twój Styl. - 2025, nr 12, s. 172-179

Mroki dzieciństwa - nasze najwcześniejsze wspomnienia

Badania wskazują, że mózgi małych dzieci tworzą wspomnienia. Dlaczego w takim razie niczego później nie pamiętamy? Odpowiedzialna za to jest amnezja niemowlęca – większość z nas, zapytana o najwcześniejsze wspomnienie, podaje zazwyczaj coś, co miało miejsce nie wcześniej niż w przedszkolu. Autor artykułu wraz ze swoim zespołem badawczym odkryli niedawno w swoim donkichotowskim projekcie, że hipokamp, który odpowiada za gromadzenie wspomnień, potrafi robić to już około pierwszego roku życia. Oczywiście rodzi to wiele kolejnych pytań, np. jak długo takie wspomnienie przetrwa, w jakim wieku dziecko straci do niego dostęp, czy istnieją jakieś sztuczki, żeby przywołać te utracone już obrazy?

Mroki dzieciństwa / Nick Turk-Browne // Świat Nauki. – 2025, nr 12 s. 22-23

Niezwykłe duety - współpraca ludzi i zwierząt

W pewnych miejscach na świecie ludzie współpracują z dzikimi zwierzętami, polując razem z nimi. Wilki, delfiny, ptaki, wspólnie z ludźmi zdobywają pożywienie od tysięcy lat. Oreczki i butlonosy naganiają rybakom ławice a miodowody wskazują łowcom miodu gniazda pszczoł. Ludzie oferują doświadczenie, spryt i technologie łowieckie, a zwierzęta – swoje zdolności, np. echolokacji, zwinność czy doskonały wzrok. Po zakończonych wspólnych łowach dzielą się zdobyczami. Jednak wiele z tych więzi utraciliśmy lub są one w trakcie zanikania.

Niezwykłe duety / Martyna Walerowicz // Wiedza i życie. -2025, nr 12, s. 67-69